

Littafin Daniyel — Lamba Ta Saba'in da Daya

Dinkin Annabci: Bayyana Kazantattu Hudû na Ezekiyel Babi na Takwas da Muhimmancinsu a Zamanin Yanzu

Jeff Pippenger

2024-02-04

Abubuwa masu kyama hudû na Ezekiel sura ta takwas suna wakiltar tsararraki hudû na Isra'ila ta zamani, kuma farkon Isra'ila ta zamani an yi masa alama da farkon Isra'ila ta dā. Duk wadannan tarihohin farko guda biyu suna ba da shaida ga karshen Isra'ila ta zamani a dokar Lahadi mai zuwa nan ba da dadewa ba. Farkon Isra'ila guda biyu, wato ta dā a zahiri da ta zamani a ruhaniya, tarihin farkon masarautar arewacin Isra'ila ne yake ba su shaida yayin da ta rabu da Yahuda.

Sa'ad da Isra'ila ta dā ta kafa dān marakin zinariya, sun fito ne daga Masar kwanan nan cikin cika annabcin da ya nuna cewa Allah zai mai da su mulki. Labarin Yerobowam, sarkin farko na mulkin arewacin Isra'ila, ya kunshi ainihin wadannan halaye. Yerobowam ya tsere zuwa Masar daga fushin Sulemanu. An ba shi alkawarin annabci cewa za a naɗa shi sarki a kan goma daga cikin kabilu goma sha biyu, ta bakin annabi Ahija. Kafin annabcin ya cika, Yerobowam zai tsere zuwa Masar domin ya sa tazara tsakaninsa da Sulemanu, har sai da Sulemanu ya mutu.

Sai ya zama a wancan lokaci, sa'ad da Yerobowam ya fita daga Urushalima, annabi Ahiyah mutumin Shilo ya same shi a hanya; kuwa ya yafa wa kansa sabuwar riga; su biyu kaɗai kuwa suke a cikin fili. Sai Ahiyah ya kama sabuwar rigar da ke jikinsa, ya yage ta gida goma sha biyu. Sa'an nan ya ce wa Yerobowam, “Ka ɗauki kanka gida goma; gama haka Ubangiji, Allah na Isra'ila, ya ce, ‘Ga shi, zan kwace mulkin daga hannun Sulemanu, in ba ka kabilu goma. (Amma zai sami kabila ɗaya saboda bawa na Dawuda, da kuma saboda Urushalima, birnin da na zaɓa daga cikin dukan kabilun Isra'ila:) Domin sun yashe ni, suka yi sujada ga Ashtoret allahiyar Sidoniyawa, da Kemosh allahn Mowabawa, da Milkom allahn 'ya'yan Ammon, ba kuwa su yi tafiya cikin hanyoyina ba, su aikata abin da yake daidai a idanuna, su kiyaye ƙa'idodina da hukunce-hukuncena, kamar yadda Dawuda ubansa ya yi. Duk da haka ba zan kwace dukan mulkin daga hannunsa ba; amma zan sa shi ya zama shugaba dukan kwanakin ransa saboda Dawuda bawana, wanda na zaɓa, domin ya kiyaye umarnaina da ƙa'idodina. Amma zan kwace mulkin daga hannun ɗansa, in ba ka shi, wato kabilu goma. Kuma ga ɗansa zan ba kabila ɗaya, domin Dawuda bawana ya kasance yana da fitila kullum a gabana a Urushalima, birnin da na zaɓa mini domin in sa sunana a can.’”

“Ni kuma zan ɗauke ka, za ka yi mulki bisa ga dukan abin da ranka yake so, za ka kuwa zama sarki a kan Isra'ila. Kuma zai kasance, in za ka saurara ga dukan abin da na umarce ka da shi, ka yi tafiya cikin hanyoyina, ka kuma aikata abin da yake daidai a gabana, ka kiyaye ƙa'idodina da umarnaina, kamar yadda Dawuda bawana ya yi; to, ni zan kasance tare da kai, in gina maka tabbataccen gida, kamar yadda na gina wa Dawuda, in kuma ba ka Isra'ila. Kuma saboda wannan zan wahalar da zuriyar Dawuda, amma ba har abada ba.” Saboda haka Sulemanu ya nemi ya kashe Yerobowam. Sai Yerobowam ya tashi, ya gudu zuwa Masar, wurin Shishak sarkin Masar, ya kuwa kasance a Masar har mutuwar Sulemanu. Sauran

ayyukan Sulemanu fa, da dukan abin da ya aikata, da hikimarsa, ba a rubuce suke a cikin littafin ayyukan Sulemanu ba? Lokacin da Sulemanu ya yi mulki a Urushalima bisa dukan Isra'ila kuwa shekaru arba'in ne. Sai Sulemanu ya kwanta tare da kakanninsa, aka binne shi a birnin Dawuda ubansa; Rehobowam dānsa kuwa ya yi mulki a madadinsa. 1 Sarakuna 11:28–43.

A mutuwar sarki Sulemanu, masarautar za ta rabu, kuma Yarobowam zai zama sarki a kan kabilu goma na arewa, sai dān Sulemanu, Rehobowam, ya zama sarki a Urushalima. Kafin rabuwar kabilun ta faru, ya wajaba Yarobowam ya fito daga Masar.

Sai Rehobowam ya tafi Shekem, gama dukan Isra'ila sun zo Shekem domin su nadā shi sarki. Sai ya faru, da Yerobowam dān Nebat, wanda har yanzu yana Masar, ya ji labarin hakan, (gama ya gudu daga gaban sarki Sulemanu, Yerobowam kuwa yana zaune a Masar;) sai suka aika a kira shi. Sai Yerobowam da dukan taron Isra'ila suka zo, suka yi wa Rehobowam magana, suna cewa, Mahaifinka ya sa karkiyarmu ta yi tsanani: yanzu fa ka sauƙaƙa wahalar hidimar mahaifinka, da kuma nauyin karkiya mai nauyi wadda ya dōra mana, mu kuwa za mu bauta maka. Sai ya ce musu, Ku tafi har kwana uku, sa'an nan ku sāke dawowa wurina. Sai mutanen suka tafi. 1 Sarakuna 12:1–5.

Labarin yadda Rehoboam ya yi wauta a cikin kwanaki uku dīn nan yana dōra laifi a kan rashin hikimarsa na kin shawarwarin dattawan, amma an riga an yi annabcin rarrabuwar kabilun, saboda haka da lalle hakan zai faru ta wata hanya ko wata. Yana da muhimmanci a lura a nan domin wani makala na gaba cewa an fayyace tsarin rarrabuwar musamman da “kwanaki uku.” Mulkokin nan biyu suka sāke zama mulki dāya a cikin tarihin Millerites, kuma sa'ad da kabilun arewa da na kudu suka zama mulki dāya a cikin tarihin Millerite, wato lokacin zuwan mala'iku uku na Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha huɗu. Waɗannan mala'iku uku a cikin tarihin Millerite an misalta su ta kwanaki ukun shawarar Rehoboam. Waɗannan shekaru arba'in da shida lokacin da mala'iku ukun suka iso daga 1798 har zuwa 1844, su ma su ne kwanaki ukun alama, waɗanda Almasihu ya faɗa a Yohanna sura ta biyu cewa za a buƙace su domin Ya t̄a da haikali da aka rushe, amma wannan ɓangaren na binciken domin wani makala na gaba ne.

Sa'ad da Rehoboam ya yi shelarsa ta wauta a ƙarshen kwanaki uku, sai aka raba masarautun.

Sa'ad da dukan Isra'ila suka ga cewa sarki bai saurare su ba, sai jama'a suka amsa wa sarkin, suka ce, Wane rabo ne muke da shi a wurin Dawuda? Ba mu da gādo kuma a wurin dān Yesse: ku koma alfarwanku, ya Isra'ila; yanzu ka kula da gidanka, ya Dawuda. Haka Isra'ila suka tafi zuwa alfarwansu. Amma game da 'ya'yan Isra'ila waɗanda suke zaune a biranen Yahuza, Rehobowam ya yi mulki a kansu. Sa'an nan sarki Rehobowam ya aiki Adoram, wanda yake kula da haraji; sai dukan Isra'ila suka jejjefe shi da duwatsu har ya mutu. Saboda haka sarki Rehobowam ya gaggauta hawa keken yaƙinsa domin ya tsere zuwa Urushalima. Haka Isra'ila suka tayar wa gidan Dawuda tawaye har wa yau. Sai ya zama, da dukan Isra'ila suka ji cewa Yerobowam ya komo, sai suka aika suka kira shi zuwa taro, suka nadā shi sarki bisa dukan Isra'ila: babu wanda ya bi gidan Dawuda sai kabilar Yahuza kaɗai. 1 Sarakuna 12:16–20.

An cika annabcin cewa za a ba Yarobowam mulki, kuma an cika shi a lokacin da ya fito daga Masar. Saboda kishin cewa Wurin Tsarkin Allah yana cikin birnin Urushalima, birnin da Allah ya

zaba domin ya sa sunansa a can, sai Yarobowam ya himmatu wajen kirƙirar kwaikwayon Wurin Tsarkin, da firistoci, da hidimar bauta da aka ƙaddara a yi su a Urushalima kaɗai. Aikin Yarobowam na kafa tsarin bautar ƙarya a cikin ƙabilu goma na arewa, daidai yake kai tsaye da tawayen Haruna da ɗan maraƙin zinariya; saboda haka kuwa yana ba da wani ƙarin shaida, ba ga dokar Lahadi mai zuwa nan ba kaɗai, har ma ga tawayen 1863.

Sai Yarobowam ya ce a zuciyarsa, Yanzu mulkin zai koma gidan Dawuda: idan mutanen nan suka haura su miƙa hadaya a cikin gidan Ubangiji a Urushalima, to, zuciyar mutanen nan za ta sāke komawa ga ubangijinsu, wato Rehobowam sarkin Yahuza; za su kuwa kashe ni, su sāke komawa ga Rehobowam sarkin Yahuza. Saboda haka sarki ya yi shawara, ya kuwa yi maruƙa biyu na zinariya, ya ce musu, Ya yi muku yawa ku riƙa hawa zuwa Urushalima: ga gumakanku, ya Isra'ila, waɗanda suka fito da kai daga ƙasar Masar. Ya sa ɗaya a Betel, ɗayan kuma ya sa a Dan. Wannan abu kuwa ya zama zunubi: gama mutane suka tafi su yi sujada a gaban ɗayan, har zuwa Dan. Ya kuma yi haikalin masujadan tuddai, ya naɗa firistoci daga mafi ƙanƙancin mutanen, waɗanda ba daga cikin 'ya'yan Lawi suke ba. Yarobowam kuma ya kafa idi a wata na takwas, a rana ta goma sha biyar ga watan, kamar idi wanda yake a Yahuza, ya kuwa miƙa hadaya a kan bagaden. Haka ya yi a Betel, yana miƙa hadaya ga maruƙan da ya yi: ya kuma sa a Betel firistocin masujadan tuddai waɗanda ya yi. Saboda haka ya miƙa hadaya a kan bagaden da ya yi a Betel a rana ta goma sha biyar ga wata na takwas, wato a watan da ya ƙirƙira daga zuciyarsa; ya kuma kafa idi ga 'ya'yan Isra'ila; ya miƙa hadaya a kan bagaden, ya ƙone turare. 1 Sarakuna 12:26–33.

Tawayen Yerobowam yana ba da wani ƙarin layin gaskiya da za a shimfiɗa a kan tawayen Haruna, tawayen ƙahon Furotesta a shekara ta 1863, da tawayen ƙahon Jamhuriyya a dokar Lahadi mai gabatowa nan ba da daɗewa ba; kuma ta yin haka, yana faɗaɗa shaidar annabci. A cikin tawayen ɗan maruƙan zinariya na Haruna, Ubangiji ya canja hanyar da aka naɗa domin zaɓen firistoci.

Kafin tawayen nan, ɗan fari na kowace kabila ne za a sa ya zama cikin firistoci. Amma a tawayen ɗan maraƙin zinariya na Haruna, kabilar Lawi kaɗai ce ta tsaya tare da Musa. Saboda wannan dalili, Allah ya canja hanyar da ya ƙaddara ta samar da maza domin aikin firistoci, kuma daga wannan lokaci iyalin Lawi kaɗai ne za su zama firistoci.

Sa'ad da Musa ya ga cewa mutanen suna tsirara; (gama Haruna ya barsu tsirara domin kunyarsu a gaban maƙiyansu;) sai Musa ya tsaya a ƙofar sansanin, ya ce, Wa yake a gefen Ubangiji? bari ya zo gare ni. Dukan 'ya'yan Lawi kuwa suka taru gare shi. Sai ya ce musu, Ga abin da Ubangiji Allah na Isra'ila ya faɗa, Kowane mutum ya ɗaura takobinsa a gefensa, ku shiga ku fita daga ƙofa zuwa ƙofa cikin dukan sansanin, ku kashe kowane mutum ɗan'uwansa, da kowane mutum abokinsa, da kowane mutum maƙwabcinsa. 'Ya'yan Lawi kuwa suka yi bisa ga maganar Musa: a ranar nan kuwa, kusan mutane dubu uku daga cikin mutanen suka faɗi. Fitowa 32:25–28.

Yerobowam ya ƙirƙiro kamannin aikin da Allah ya aikata a cikin tawaye na Haruna sa'ad da Allah ya tashe wani sabon firistoci daga kabilar Lawi, gama Yerobowam “ya naɗa firistoci daga cikin mafi ƙanƙantar mutane, waɗanda ba daga 'ya'yan Lawi ba ne.” Tawayen da ya faru a farkon mulkin kabilu goma na arewa yana da daidaito da tawayen Haruna da wawaye masu rawa.

Tawayen ya faru ne bayan fitowa daga Masar, a cikin wata annabci da ta yi alkawarin za a kafa mulki. A cikin duka biyun an kafa wani sabon firistoci, wanda ya kasance canji daga tsarin da ya gabata na zaɓen firistoci.

An sake maimaita tawaye na ɗan marakin zinariya na Haruna, amma Yerobowam ya ninka shi, gama ya yi 'yan maraku biyu na zinariya ya kuma sanya su a birane biyu. Birnin Dan yana wakiltar dabarun mulki, domin Dan yana nufin “yin shari’a”; birnin Betel kuma yana wakiltar dabarun coci, domin Betel yana nufin “gidan Allah”. ‘Yan marakun zinariyar suna da irin wannan alamar kamar ɗan marakin Haruna, amma tare da ƙarin shaida na haɗin kan Coci da Jiha kamar yadda biranen biyu suka wakilta. Dan maraki shi ne mafiƙicin nau’in haɗayar arna, saboda haka yana wakiltar jujjuyayyen haɗayar Almasihu. Zinariya alama ce ta Babila, kuma ɗan marakin siffar dabba ne. Kamar yadda Haruna ya kafa ranar bautar ƙarya, haka Yerobowam ma ya kafa idi, ya kuma tabbatar da cewa ranar idin ba ta yi daidai da lokacin bautar gaskiya a Urushalima ba.

Dukan abubuwan da suka ƙunshi dokar Lahadi mai zuwa nan ba da jimawa ba an wakilta su a cikin shaidar tawayen Yerobowam; haɗayar ƙarya (ɗan maraki), Almasihu na ƙarya (bagaden), siffar dabbar (haɗuwar Ikilisiya da Jiha), ranar bauta ta ƙarya (Lahadi), da kuma firistanci na bogi.

Farkon Isra’ila ta dā, farkon kabilu goma na arewa a matsayin masarauta, da farkon Adventism duk suna ɗauke da abubuwan annabci iri ɗaya, kuma tare suna fayyace abubuwan annabci na dokar Lahadi mai zuwa nan ba da daɗewa ba. Isra’ila ta dā ta fito daga kangin Masar, Yerobowam ya fito daga Masar inda ya gudu domin ya tsere wa tsanantawar Sulemanu, kuma Adventism na Millerite ya fito ne kwanan nan daga kangin papacy.

An kafa firistancin Lawi ne a lokacin tawayen Haruna, aka kuma kafa jabun firistanci na mafi ƙasƙancin mutane a cikin shaidar Jeroboam, kuma sa’ad da Ubangiji ya shiga alkawari da Adventism ɗin Millerite, bisa ga Bitrus, Millerites sun kasance “tsara zaɓaɓɓe, firistanci na sarauta, al’umma mai tsarki, jama’a ta musamman; domin ku shelanta yabon wanda ya kira ku daga duhu zuwa haskensai mai banmamaki.” Hasken da aka kira Millerites zuwa gare shi shi ne hasken jauharan Miller da aka wakilta a kan alluna biyu na Habakkuk waɗanda aka yi musu alama a tarihin tawayen Haruna ta wurin alluna biyu na Dokoki Goma. Duhun da aka kira su su fito daga cikinsa shi ne Zamunan Duhu na mulkin papacy, waɗanda aka yi musu alama ta wurin duhun bautar Masar.

Sa’ad da Almasihu ya sāke daga haikalin da arna da kuma papanci suka tattake, ya yi haka cikin shekaru arba’in da shida daga 1798 zuwa 1844. Sa’ad da ya gama gina haikalin, sai, a matsayin Manzon Alkawari, ya zo nan da nan zuwa haikalinsa a ranar 22 ga Oktoba, 1844, domin ya riga ya gina haikalin da aka tattake kuma aka rushe, kuma ya kuma tsarkake wani firistoci da ƙabilar Lawi ta wakilta.

Amma wa zai iya jure ranar zuwansa? kuma wa zai tsaya sa’ad da ya bayyana? gama yana kama da wutar mai tace ƙarafa, kuma kamar sabulun masu wanki: Kuma zai zauna kamar mai tacewa da mai tsarkake azurfa: kuma zai tsarkake ‘ya’yan Lawi, ya kuma tsarkake su kamar zinariya da azurfa, domin su mika wa Ubangiji haɗaya cikin adalci. Sa’an nan haɗayar Yahuza da Urushalima za ta zama abin faranta wa Ubangiji rai, kamar a zamanin dā, kuma kamar a

shekarun da suka shuɗe. Malachi 3:2–4.

A ranar 22 ga Oktoba, 1844, Kristi ya zo haikalinsa ba zato ba tsammani, ya kuma shiga alkawari da wani jama'a da firistancin Lawiyawa ya wakilta; duk da haka, zuwa shekara ta 1863, sun maimaita tawayen Haruna, kuma firistancin Millerite ya sauya zuwa firistancin Laodicea, kamar yadda firistancin Yerobowam ya wakilta, na mafi kaskancin mutane, da kuma wawaye masu rawa na Haruna. Amma shaidar tawayen Yerobowam tana da wata shaida mafi girma game da tawayen 1863. Sa'ad da Yerobowam ya kaddamar da tsarin bautarsa na karya, an aiko wani annabi daga Urushalima domin ya tsawata wa tawayen Yerobowam, kamar yadda aka misalta da jagorantar Adventism na Millerite zuwa ga karɓar Asabar ta Dokoki Goma a matsayin ranar hutawa.

Sa'ad da Adventism ya karɓi hasken mala'ika na uku da kuma haikalin, sun wakilci tsawatawa ga waɗancan Furotesta da suka ƙi ƙarin hasken buɗewar abin da aka hatimce wanda ya fara a lokacin ƙarshe a shekara ta 1798. Kamar yadda Isra'ila ta dā ta manta da Asabar a lokacin bautarta a Masar, haka ma ikkilisiya a jeji ta manta da Asabar a lokacin da shekara ta 1798 ta zo. Ƙarin hasken sakon lokacin shari'a da Millerites suka kawo daga ƙarshe ya kai ga haikalin da kuma dokar Allah.

Wannan haske ya iso a ranar 22 ga Oktoba, 1844, kuma ya wakilci tsawata wa bautar karya ga waɗanda aka kira su fito gaba ɗaya daga cikin koyarwar karya ta Katolika. Bautar rana ita ce alamar ikon Katolika a kan ikkilisiyoyin da suka komo cikin turakarta. Wannan tsawatawar tana wakiltuwa a lokacin kaddamar da tsarin bautar karya na Yerobowam.

Sai Yerobowam ya kafa idi a wata na takwas, a rana ta goma sha biyar ga watan, kamar idi wanda yake a Yahuza, ya kuma miƙa hadaya a kan bagaden. Haka ya yi a Betel, yana miƙa hadaya ga maruƙan da ya yi; ya kuma sa a Betel firistocin masujadaɗi waɗanda ya yi. Saboda haka ya miƙa hadaya a kan bagaden da ya yi a Betel a rana ta goma sha biyar ga wata na takwas, wato a watan da ya ƙirƙira daga zuciyarsa; ya kuma kafa idi ga 'ya'yan Isra'ila; ya miƙa hadaya a kan bagaden, ya kuma ƙone turare. Ga shi kuwa, wani mutumin Allah ya zo daga Yahuza zuwa Betel bisa ga maganar Ubangiji; Yerobowam kuwa yana tsaye kusa da bagaden domin ya ƙone turare. Sai ya yi kira gāba da bagaden bisa ga maganar Ubangiji, ya ce, Ya bagade, bagade, ga abin da Ubangiji ya faɗa: Ga shi, za a haifi dā ga gidan Dawuda, sunansa Yosiya; a kanka kuwa zai miƙa firistocin masujadaɗi waɗanda suke ƙona turare a kanka, kuma za a ƙone ƙasusuwan mutane a kanka. Kuma ya ba da alama a wannan rana, yana cewa, Wannan ita ce alamar da Ubangiji ya faɗa; ga shi, bagaden zai tsage, tokar da take a kansa kuma za a zubar. Sai ya faru, sa'ad da sarki Yerobowam ya ji maganar mutumin Allah, wanda ya yi kira gāba da bagaden a Betel, sai ya miƙo hannunsa daga kan bagaden, yana cewa, Ku kama shi.

Sai hannunsa, wadda ya miƙa a kansa, ta bushe, har ya kasa janyota ya mayar da ita gare shi. Bagaden ma ya tsage, toka kuma ta zube daga bagaden, bisa ga alamar da mutumin Allah ya bayar ta wurin maganar Ubangiji. Sai sarki ya amsa ya ce wa mutumin Allah, Ka roki fuskar Ubangiji Allahnka yanzu, ka kuma yi mini addu'a, domin hannuna ya sāke warkewa. Sai mutumin Allah ya roki Ubangiji, hannun sarkin kuma ya sāke komawa gare shi, ya zama kamar dā. Sai sarki ya ce wa mutumin Allah, Zo gida tare da ni, ka wartsake kanka, ni kuma

zan ba ka lada. Amma mutumin Allah ya ce wa sarki, Ko da za ka ba ni rabin gidanka, ba zan shiga tare da kai ba, ba kuwa zan ci gurasa ko in sha ruwa a wannan wuri ba: gama haka aka umarce ni ta wurin maganar Ubangiji, ana cewa, Kada ka ci gurasa, kada ka sha ruwa, kada kuma ka komo ta hanyar da ka bi ka zo. Saboda haka ya tafi ta wata hanya dabam, bai kuma komo ta hanyar da ya bi ya zo Betel ba. 1 Sarakuna 12:32–13:10.

Tare da tawayen marukan zinariya a cikin shaidar Haruna da Yerobowam, ainihin kaddamar da karyataccen tsarin bauta da Yerobowam ya kafa yana kunshe a cikin shaidarsa. Wannan kaddamarwa tana wakiltar bambanci tsakanin bautar da ya kamata a gudanar a Urushalima da kuma tsarin jabun Yerobowam. Daga 1798 har zuwa 1844, Ubangiji ya fito da mutanensa daga duhun mulkin paparoma zuwa cikin hasken annabci mai banmamaki wanda mala'iku uku na Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha huɗu suka wakilta. Ikkli siyoyin Furotesta sun ƙi wannan haske, kuma ta wurin yin haka suka zama 'ya'yan Katolika a shekara ta 1844.

Bautar da Yerobowam ya kafa ta kasance alamar tsarin bautar Katolika, kuma a cikin labarinsa mulkin arewacin Isra'ila yana wakiltar tsarin karya na Katolika wanda Furotestocin tarihin Millerite suka zaɓa su ci gaba da kasancewa a cikinsa. Alamar wannan tsarin ita ce bautar rana.

Budurwai masu aminci da hikima waɗanda suka shiga cikin Wuri Mafi Tsarki a ranar 22 ga Oktoba, 1844, sun wakilci tsautawa ga Furotestoci waɗanda a lokacin suka sāke komawa ƙarƙashin tasirin Katolika, kuma suka zama 'ya'yan Roma. A cikin kaddamar da ƙagaggen tsarin sujada na Yerobowam, wani annabi ya zo daga Yahuda ya tsautawa Yerobowam; ta haka yana zama kwatanci na budurwai masu aminci waɗanda suka shiga cikin Wuri Mafi Tsarki kuma aka bishe su su gane dokar Allah. Labarin wannan annabin da tsautawarsa ga Yerobowam yana da matuƙar ba da haske sa'ad da ake la'akari da tawayar shekara ta 1863, duk da haka, labarin yana bukatar ya jira har sai an sa ƙarshe tare da farko.

Farkon tsohuwar Isra'ila, mulkin Yerobowam, da Isra'ila ta zamani duk suna daidaita da juna, kuma tare suke bayar da shaidu uku game da ƙarshen dabbar ƙasa ta Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha uku, a dokar Lahadi mai zuwa nan ba da daɗewa ba. Masu aminci na Adventism na Millerite a ranar 22 ga Oktoba, 1844, suka zama ainihin ƙahon Furotesta na dabbar ƙasa, kuma sun aikata haka a cikin tarihin da ya fara a lokacin ƙarshe a shekara ta 1798. Shekara ta 1798 ita ce farkon masarauta ta shida ta annabcin Littafi Mai Tsarki, wato, Amurka, da kuma kafuwar ainihin ƙahon Furotesta na Adventism a cikin Amurka. A wannan tarihin farawa akwai wakilcin tarihin ƙarshe na Amurka, gama Yesu kullum yana misalta ƙarshen abu da farkon abu.

Shaidun farko uku na dā, na zamani, da na Isra'ilar Yerobowam suna misalta ƙarshen dabbar ƙasa, amma akwai kuma wani ƙarshen dabam da ya wajaba a shimfiɗa tun da fari kafin a gabatar da shaidar annabin da ya zo daga Yahuza ya kuma tsawata wa Yerobowam. Tarihin ƙarshen da ya kamata a haɗa shi ne ƙarshen masarautun arewa da kudu na Isra'ila kamar yadda annabi Ezekiyl ya wakilta.

Bai kamata a manta ba cewa abin da muke fayyacewa a yanzu shi ne, tawayen 1863 ya sami alama ta farko ta ƙyamar da aka ambata a cikin Ezekiyl sura ta takwas, wato siffar kishi. Da zarar mun yi bayani kan ƙarshen mulkokin arewa da kudu kamar yadda Ezekiyl ya wakilta, za mu sami hujjoji

fiye da isa don tabbatar da cewa tawayen 1863 an kwatanta shi ta wurin tawayen Haruna da Yerobowam, kuma cewa yana nuna farkon na farkon tsara hudu na Adventism na Laodicea.

Za mu ci gaba da wannan nazari a talifi na gaba.

Maganar Ubangiji ta sake zuwa gare ni, tana cewa, Kari ga haka, kai dan mutum, ka dauki sanda daya, ka rubuta a kai, Domin Yahuza, da kuma domin 'ya'yan Isra'ila abokansa: sa'an nan ka dauki wani sanda, ka rubuta a kai, Domin Yusuf, sandar Ifraimu, da kuma domin dukan gidan Isra'ila abokansa: Ka kuma hada su daya da daya su zama sanda daya; za su kuwa zama daya a hannunka. Kuma sa'ad da 'ya'yan mutanenka za su yi magana da kai, suna cewa, Ashe, ba za ka nuna mana abin da kake nufi da wadannan ba? Ka ce musu, Ga abin da Ubangiji Allah yana fada; Duba, zan dauki sandar Yusuf, wadda take a hannun Ifraimu, da kabilan Isra'ila abokansa, in hada su da ita, wato da sandar Yahuza, in mai da su sanda daya, za su kuwa zama daya a hannuna. Kuma sandunan da ka rubuta a kansu za su kasance a hannunka a gaban idanunsu. Ka kuma ce musu, Ga abin da Ubangiji Allah yana fada; Duba, zan dauki 'ya'yan Isra'ila daga cikin al'ummai, inda suka tafi, in tattara su daga ko'ina, in kawo su cikin kasarsu ta kansu:

Zan mai da su al'umma daya a cikin kasar, a kan duwatsun Isra'ila; sarki daya kuma zai zama sarki a kansu duka; ba za su fara zama al'ummai biyu ba, ba kuma za a fara raba su zuwa mulkoki biyu ba har abada. Ba kuma za su fara kazantar da kansu da gumakansu ba, ko da abubuwan bankyamarsu, ko da wani daga cikin laifofinsu; amma zan cece su daga dukan mazaunansu, inda suka yi zunubi, in tsarkake su: haka za su zama mutanena, ni kuma zan zama Allahnsu. Dauda bawana kuma zai zama sarki a kansu; dukansu kuma za su sami makiyayi daya: za su kuma yi tafiya cikin shari'o'ina, su kiyaye farillaina, su aikata su. Za su kuwa zauna a kasar da na ba Yakubu bawana, inda kakanninku suka zauna; za su kuwa zauna a cikinta, su da 'ya'yansu, da 'ya'yan 'ya'yansu har abada: Dauda bawana kuma zai zama yarimansu har abada. Kari ga haka zan yi musu alkawarin salama; zai zama alkawari na har abada tare da su: zan kafa su, in fara yawaita su, in sa Wuri Mai Tsarkina a tsakiyarsu har abada abadin. Alfarwata kuma za ta kasance tare da su: i, ni zan zama Allahnsu, su kuma za su zama mutanena. Al'ummai kuwa za su sani cewa ni Ubangiji ne nake tsarkake Isra'ila, sa'ad da Wuri Mai Tsarkina zai kasance a tsakiyarsu har abada abadin. Ezekiel 37:15-28.